Viestintäpalvelut ja –verkot, viestinnän tukeminen

Risto Murto ja Laura Eiro

Liikennejaosto 24.10.2017

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

LVM 1892–2017

Suomi Finland 100

Avustus yleisen edun kanavien uutis- ja ajankohtaistoimintaan

Pohjana Harkimon työryhmän raportti: miksi tukea?

- Turvataan Ylelle vaihtoehtoiset uutislähteet televisiossa. Kaupallisen television uutis- ja ajankohtaissisällöt keräävät merkittäviä yleisöjä ja tavoittavat suurimman osan kaikista suomalaisista
- Television uutis- ja ajankohtaissisällöllä yhä suuri merkitys kansalaisten informoinnissa, yhteiskunnallisten, poliittisten ja ajankohtaisten asioiden käsittelyssä ja valvonnassa, näkökulmien jakamisessa sekä yhteisen kokemuksen rakentamisessa.
- Yleisen edun kanavia ei tällä hetkellä, saatavuutta ei ole turvattu
  - 100% peitto, suomen- tai ruotsinkielinen sisältö, ääni- ja tekstityspalvelut

Tukiohjelma

- VNA yleisen edun kanavien uutis- ja ajankohtaistoiminnan tuesta tuli voimaan 4.10.2017 ja on voimassa 31.12.2019 asti.
- Valtion talousarvion momentille 31.40.45. myönnetty lisätalousarviossa 1 milj. euroa ja vuoden 2018 talousarvioon esitetään 2 milj. euroa
  = 3 milj. euroa
- Avustus myönnetään SGEI-tukena, jolloin avustuksen saajalle annetaan julkisen palvelun velvoite. Avustus on korvausta julkisen palvelun tuottamisesta.

Tukiehtoja

LVM myöntäisi harkinnanvaraisen avustuksen:

- Ei pääasiassa julkisesti rahoitetulle toimijalle
- Viimeistään palveluvelvoitteen alkaessa tulee avustuksen saajalla olla yleisen edun kanavan ohjelmistotoimilupa. Avustuksen saajien olisi siis täytettävä tietoyhteiskuntakaaren 26 §:ssä säädetyt ehdot.
- Uutis- ja ajankohtaisohjelmiston tulisi olla tuensaajan itse tuottamaa tai tilaamaa, suomen- tai ruotsinkielistä alkuperäistä toimituksellista materiaalia.
- Max. 2 miljoonaa per hakija vuotta kohden.

Avustus uutistoiminnan ylläpitoon

- Toimituskustannuksista enintään 25 %.
- Uutis- ja ajankohtaistoiminnan tulisi olla säännöllistä. Kanavan tulisi lähettää vähintään 15 tuntia uutis- ja ajankohtaisohjelmistoja viikossa nettona.
- Uutislähetyksiä tulisi olla kolme kertaa päivässä. Lähetyksiä tulisi olla myös parhaaseen katseluaikaan.

(Yleisavustusta)

Avustus uuden toiminnan käynnistämiseen tai entisen laajentamiseen

- Yleisen edun kanavan säännöllisen uutis- ja ajankohtaistoiminnan käynnistävien tai nykyistä säännöllistä toimintaa ja ohjelmistoja laajentavien hankkeiden kustannuksista enintään 50 %.
- Aloitettavan tai laajennettavan uutis- ja ajankohtaistoiminnan tulisi olla säännöllistä.
- Uutis- ja ajankohtaisohjelmia tulisi lähettää vähintään 3,5 tuntia viikossa nettona. (Erityisavustusta)

Hakukierros

- Avustus julistettiin haettavaksi 6.10.2017 ja hakukierros päättyy 6.11.2017
- Avustuspäätöksen yhteydessä annetaan palveluvelvoite seuraavalle 2 vuodelle
- Avustus maksetaan vuosittain toteutuneita kustannuksia vastaan.
- Avustus suunnattu toimijoille, joilla TYK 26 §:n mukainen ohjelmistotoimilupa yleisen edun televisiotoimintaan (lupa oltava viimeistään palveluvelvoitteen alkaessa)

Nopea laajakaista -tukiohjelma: haja-asutusalueiden laajakaistatuki

- Nopea laajakaista -ohjelma (ent. Laajakaista kaikille)
  - Tavoitteena varmistaa valtion tuen avulla, että nopeat laajakaistaverkot rakentuvat haja-asutusalueille, joille kaupallinen tarjonta ei todennäköisesti toteudu
  - Tukea ohjelman puitteissa on myönnetty vuodesta 2010
  - Määräaikana vuoden 2019 loppu, jolloin kaikkien tukihankkeiden tulee olla valmiina ja tukien maksettuna
  - Tähän mennessä ohjelman puitteissa rakennettu valokuitusaatavuus noin 83 000 kotitaloudelle ja verkkoa yli 20 000 kilometriä

Laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla (ns. laajakaistatukilaki)

- Laajakaistatukilaki (1186/2009)
  - Laki tuli voimaan 1.1.2010
  - Mahdollistaa laajakaistarakentamisen tukemisen valtion varoista
  - Sisältää säännökset tuen edellytyksistä sekä toimivaltaisista tukiviranomaisista ja näiden tehtävistä
  - Tuki kohdistuu alueille, joille ei ole markkinaehtoisesti kannattavaa investoida kiinteän verkon rakentamiseen mm. alhaisen tilaajamäärän ja pitkien etäisyyksien vuoksi
  - Tukiohjelmaa laajennettiin kesällä 2017 ja tukisääntöjä muutettiin Euroopan komission ryhmäpoikkeusasetuksen mukaiseksi

Tukiohjelman rahoitus

- Laajakaistahankkeiden julkisiin tukiin on varattu noin 135 miljoonaa euroa:
  - 69,5 miljoonaa valtiolta
  - n. 25 miljoonaa EU:n maaseuturahastosta
  - n. 40 miljoonaa kunnilta
- Valtion tuen edellytyksenä on, että hankekohtaisesti kunnat sitoutuvat rahoittamaan oman osuutensa julkisesta rahoitustuesta
- Valtion rahoitusosuus on 33 % laajakaistahankkeen tukikelpoisista kustannuksista ja kunnan rahoitusosuus enintään 33 %
- Teleyritykset maksavat hankkeen tukikelpoisista kustannuksista vähintään kolmanneksen

Tukiohjelman laajennus kesällä 2017

- Muutoslaki voimaan 15.7.2017
- Tavoitteena helpottaa sekä uusien että vanhojen laajakaistahankkeiden toimintaedellytyksiä
- Keskeiset muutokset:
  - Uusien hankkeiden tukikelpoista osaa kasvatetaan mm. poistamalla tukikelpoisuuden rajaaminen alueen väestötiheyden mukaan
  - Ennen vuoden 2012 lakimuutosta aloitetuille hankkeille sallitaan erilaisia lisätukia mm. takausten ja edullisten lainaehtojen muodossa
- Muutoksilla ei ole vaikutusta valtion budjetista myönnettävän tuen määrään
- Myöntämätöntä julkista tukea on jäljellä vielä noin 24 miljoonaa euroa

Tv-kanavien saatavuus – uusi ohjelmistotoimilupakausi

- Uusi ohjelmistotoimilupakausi 17.5.2017 – 10.1.2027
  - Ei yleisen edun kanavia
  - Joustavuuden lisääminen kaupallisille toimijoille
    - Ei peittoaluevaatimuksia
    - Mahdollisuus siirtyä kanavanipusta toiseen
- Yleisradion kanavien saatavuus kaikkialla Suomessa turvataan lainsäädännöllä (julkisen palvelun velvoite)
- Kaupallisten kanavien peittoalue määräytyy liiketoiminnallisin perustein
- Tv-sisältöjen tarjonta internetin kautta lisääntyy ja kansalaisten laajakaistayhteyksien saatavuutta edistetään mm. laajakaistatuen avulla

Häiriöitä tv-lähetysten saatavuudessa - Radiokeli

- Voimakas korkeapaine ja poikkeuksellinen säätila voivat aiheuttaa ilmiön nimeltä ***radiokeli***
- Radiokeleissä on kyse radiosignaalien nk. ylipitkästä etenemisestä
  - Aiheuttaa häiriöitä antenni-tv -lähetysten vastaanotossa erityisesti näkyvyysalueen reunamilla
- Radiokeli-ilmiön aiheuttamia häiriöitä ei voi poistaa
  - Verkkoja ei voida suunnitella niin, että kaikilta sääilmiöiden aiheuttamilta häiriöiltä vältyttäisiin